

PILOTSTUDIE PÅ ISTDP-G: EN PSYKODYNAMISK GRUPPBEHANDLING FÖR KOMPLEXA PATIENTER

Ola Berge, Leg. psykolog, Leg. psykoterapeut, Specialist i
psykologisk behandling, Certifierad ISTDP-terapeut, Lärare
och handledare i ISTDP

Jakob Mechler
Uppsala Universitet

Karin Lindqvist
Stockholms Universitet

Ola Berge
Norra Stockholms

Björn Philips (PI)
Stockholms Universitet

Forskargrupp

Psykiatrin har ett problem!

- Mellan 20% -60% får inte hjälp av standardbehandlingarna (Domschke et al. 2024, Howes et al., 2022)
- Stora individuella och samhälleliga kostnader
- Komplexa patienter
- Passar inte in i diagnosspecifika vårdprocesser
- Komplexa behov är särskilt fokus för Sveriges Kommuner och Regioner

Komplexa patienter - ett kliniskt perspektiv

- Fast i uppgivenhet
- Genererar uppgivenhet hos personal
- Risk för utagerande

PDT och ISTDP – ett forsknings- perspektiv

- PDT är evidensbaserad för de vanliga psykiatriska tillstånden, lika effektiva som andra terapier (Leichsenring et al., 2023)
- Experiential Dynamic Therapies uppvisar god effekt vid behandling av bl.a. depression och ångest (Lilliengren et al., 2025)
- ISTDP har visats vara effektiv vid terapiresistent problematik (Abbass & Town, 2025)

ISTDP - EN ÖVERSIKT

- Psykodynamisk psykoterapi
- Affektfokus
- Utvecklad utifrån den kliniska situationen
- Utvecklad för "terapieresistenta" patienter
- Anpassning till andra patientgrupper
- Inga exklusionskriterier (i princip)

Pilotstudien

- Samarbete med Stockholms Universitet och Region Stockholm
- Vid Norra Stockholms Psykiatri öppenvård
- Syfte: Utvärdera genomförbarhet och preliminär effektivitet för ISTDP-G för patienter med komplex och/ eller behandlingsresistent problematik
- Öppen studie med 24 patienter
- 4 grupper med 6 patienter 2 terapeuter
- 25 sessioner
- Skattningar vid start, -avslut och 6 månaders uppföljning

Mått

Generalized Anxiety Disorder 7-item scale (GAD-7)

Patient Health Questionnaire-9 (PHQ-9)

Difficulties in Emotion Regulation Scale-16 (DERS-16)

Brunnsviken Brief Quality of Life Scale (BBQ)

Reflective Functioning Scale-8 (RFQ-8)

Levels of Personality Functioning Scale – Brief Form 2.0 (LPFS-BF)

Brief Dissociative Experiences Scale (DES-B)

Defense Mechanisms Rating Scale-30 (DMRS-30)

Promis SF Social Isolation

Deliberate Self-Harm Inventory 9-item (DSHI-9)

Emotional Experience self-report (EE-SR)

Group Session Rating Scale (GSRS)

Deltagare

- Kö n: 22 kvinnor, 2 män
- Ålder: M= 41.8, spann 19–79 år
- År sedan första kontakt med vuxenpsyk: 14,8 år
- Antal diagnoser: Md = 2.5, spann 1–5
- Vanligaste diagnoser:
 - Personlighetssyndrom: 12 (8 med EIPS)
 - ADHD: 9
 - GAD: 5
 - Anxiety UNS: 5
 - Asperger: 4
- Antal tidigare behandlingar: M= 2,5
- Antal psykofarmaka: M= 3,7
- 15 med suicidförsök i anamnesen

Behandlingsfokus 1

- Ångestreglering och processer som hindrar effektiv ångestreglering (karaktärsförsvar)

Tvärstrimmig Muskulatur

Suckar

Aktiverade händer

Spänning i muskler

Spänningshuvudvärk

Glatt muskulatur

Illamående

Kräkning

Behov att gå på toaletten

Migrän

Astma

Knäsvaghet

Kognitiv/perceptuell störning

Tanketröghet, förvirring

Dimsyn

Hörselstörning

Minnesstörning

Svimmelhet

Dissociation

Hallucination

Behandlingsfokus 2

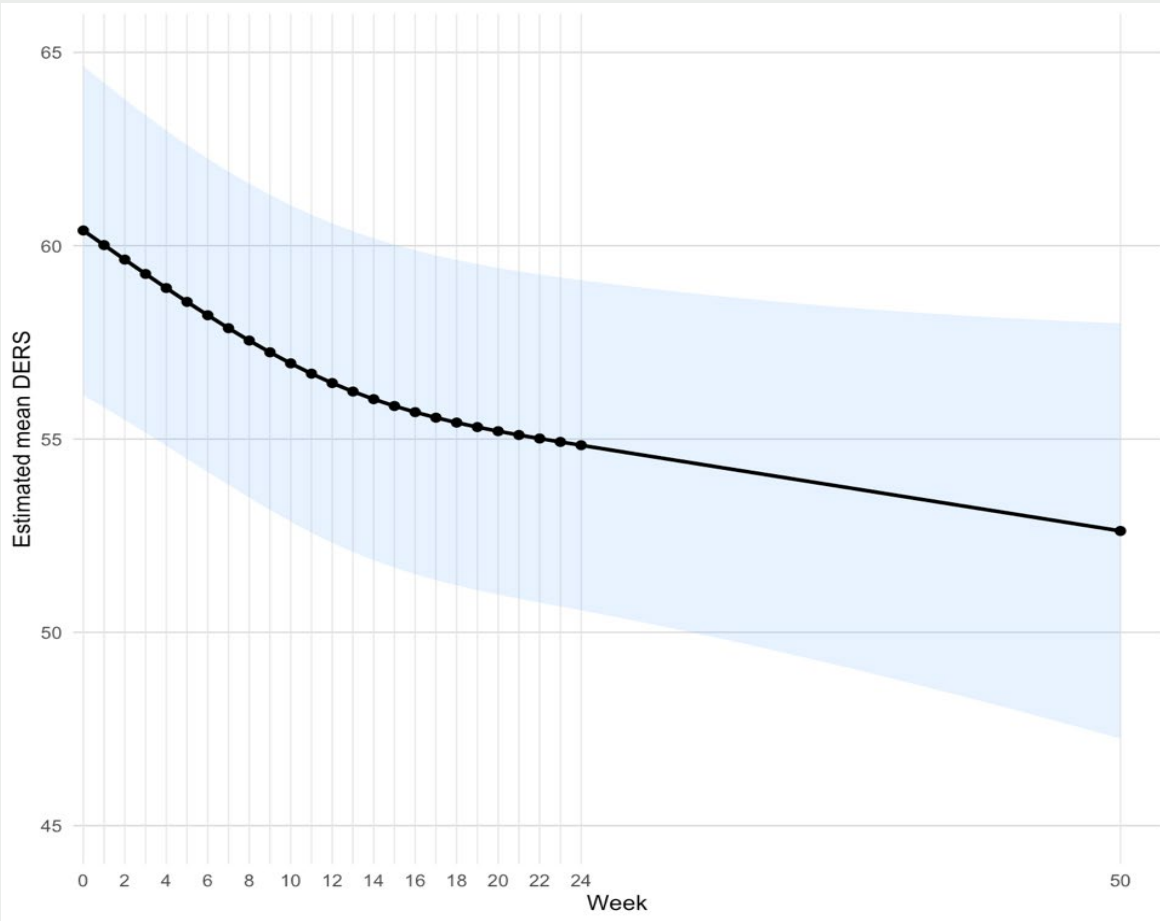
- Processer som påverkar verklighetsprövning (primitiva försvar)

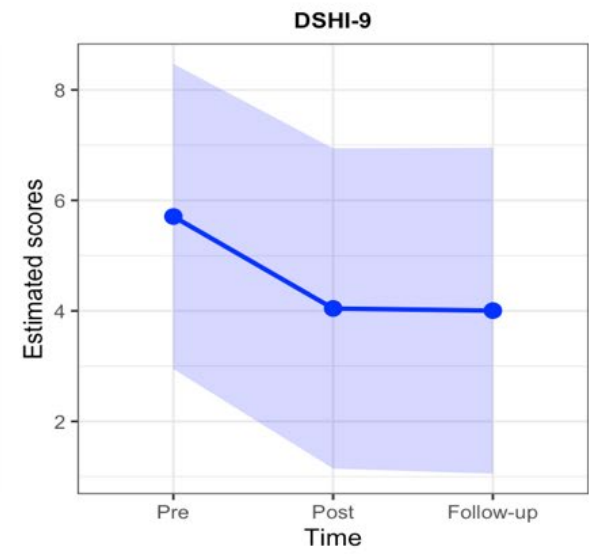
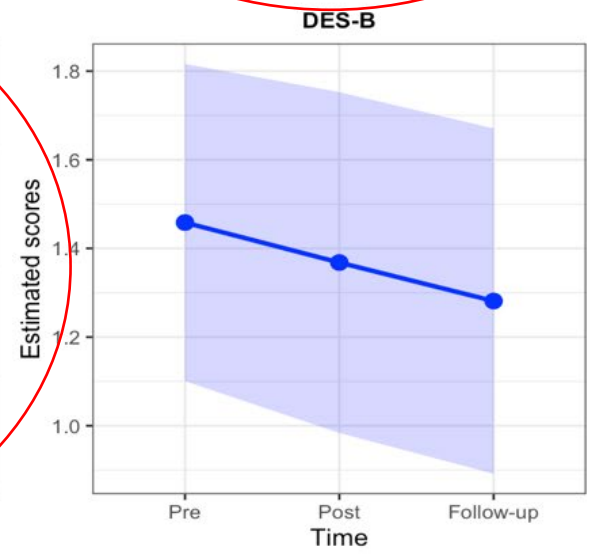
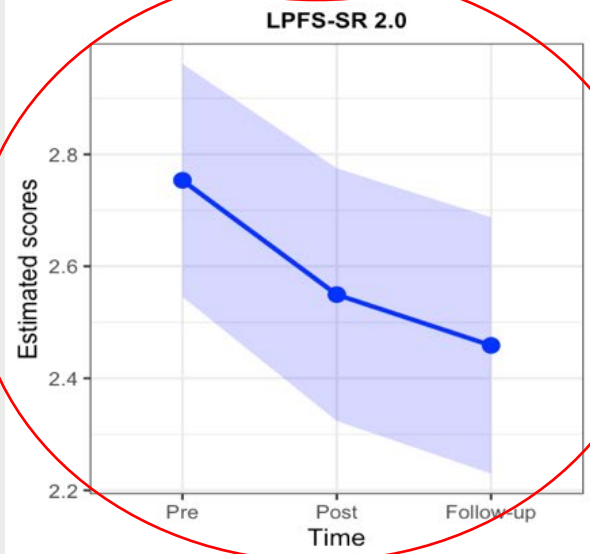
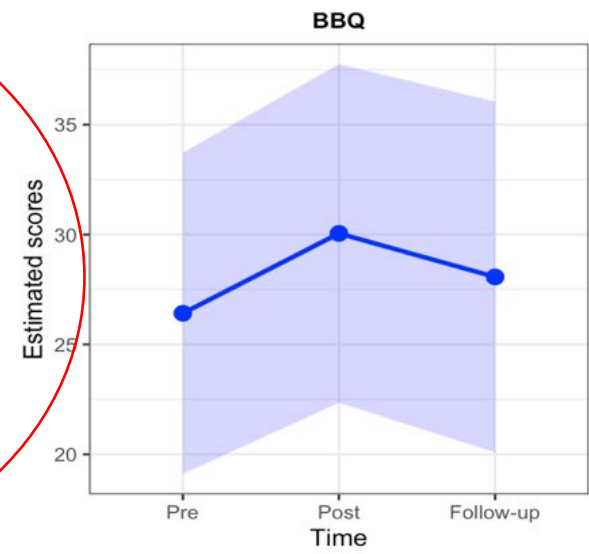
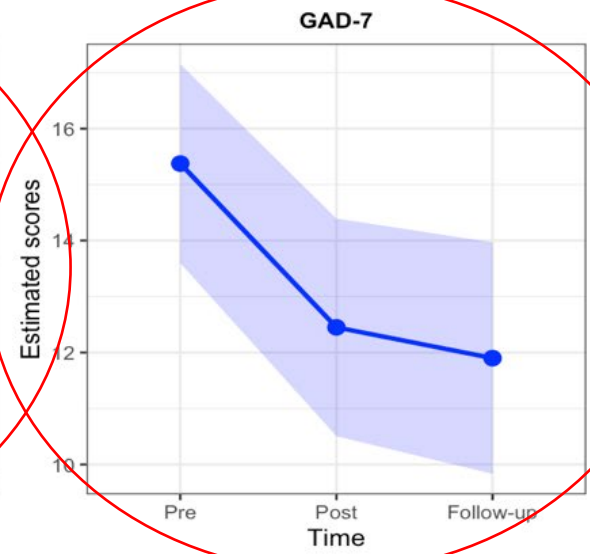
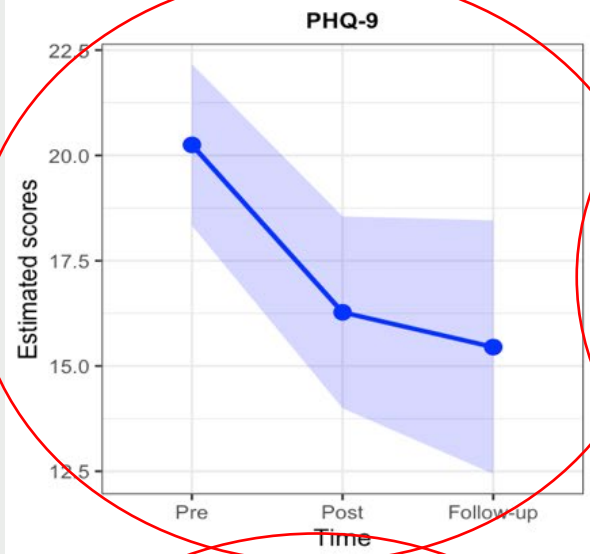

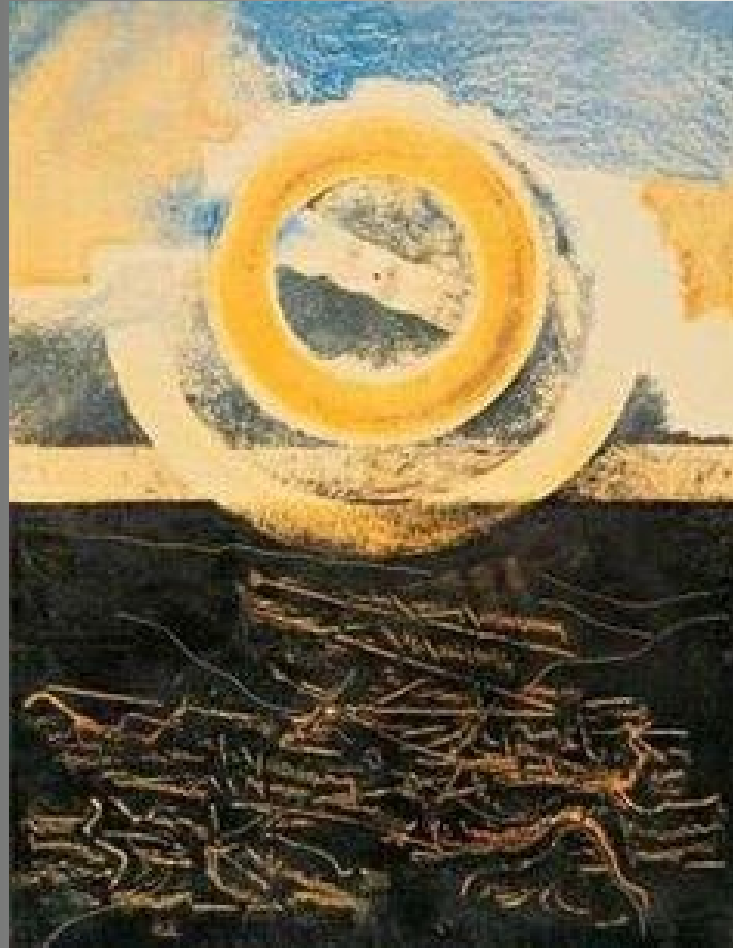
RESULTAT

DERS 16

Contrast	Mean diff. [95% CI]	p	Cohen's d [95% CI]
Pre vs. post	5.55 [3.04, 8.07]	<0.001	0.58 [0.32, 0.84]
Pre vs. follow-up	7.77 [3.85, 11.69]	<0.001	0.80 [0.40, 1.21]
Post vs. follow-up	2.22 [-0.47, 4.90]	0.11	0.23 [-0.05, 0.51]

”EN SPRICKA AV LJUS”

Slutsatser

God genomförbarhet och lovande resultat avseende utfall

Nästa steg är en undersökning av effekten av ISTDP-G i en randomiserad kontrollerad prövning

Referenser

Abbass, A., & Town, J. (2025). Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy for Complex, Chronic, and Treatment-Resistant Conditions. *American Journal of Psychotherapy*, appi.psychotherapy.20240024. <https://doi.org/10.1176/appi.psychotherapy.20240024>

Domschke, K., Seuling, P. D., Schiele, M. A., Bandelow, B., Batelaan, N. M., Bokma, W. A., Branchi, I., Broich, K., Burkauskas, J., Davies, S. J. C., Dell'Osso, B., Fagan, H., Fineberg, N. A., Furukawa, T. A., Hofmann, S. G., Hood, S., Huneke, N. T. M., Latas, M., Lidbetter, N., ... Baldwin, D. S. (2024). The definition of treatment resistance in anxiety disorders: A Delphi method-based consensus guideline. *World Psychiatry: Official Journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, 23(1), Article 1. <https://doi.org/10.1002/wps.21177>

Gloster, A. T., Rinner, M. T. B., Ioannou, M., Villanueva, J., Block, V. J., Ferrari, G., Benoy, C., Bader, K., & Karekla, M. (2020). Treating treatment non-responders: A meta-analysis of randomized controlled psychotherapy trials. *Clinical Psychology Review*, 75, 101810. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2019.101810>

Howes, O. D., Thase, M. E., & Pillinger, T. (2022). Treatment resistance in psychiatry: State of the art and new directions. *Molecular Psychiatry*, 27(1), Article 1. <https://doi.org/10.1038/s41380-021-01200-3>

Leichsenring, F., Abbass, A., Heim, N., Keefe, J. R., Kisely, S., Luyten, P., Rabung, S., & Steinert, C. (2023). The status of psychodynamic psychotherapy as an empirically supported treatment for common mental disorders – an umbrella review based on updated criteria. *World Psychiatry*, 22(2), Article 2. <https://doi.org/10.1002/wps.21104>

Lilliengren, P., Johansson, R., Lindqvist, K., Mechler, J., & Andersson, G. (2016). Efficacy of experiential dynamic therapy for psychiatric conditions: A meta-analysis of randomized controlled trials. *Psychotherapy*, 53(1), Article 1. <https://doi.org/10.1037/pst0000024>